

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Quæst. VIII. Eventus & Consectaria Electionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

Quod dicitur de Secreto, non repugnat Textibus, qui clandestinas Electiones reprobant; nam Electio non est clandestina, nisi cum non promulgatur: Secretum durat solum, donec omnia Suffragia sint collecta, quo peracto, necessario illa publicanda sunt, ut noscatur, an consentiant Electores; quod si accidat, Collatio non est necessaria; an vero dividantur, quo in casu discutendum est, an aliquis ex Electis tot votis juvetur, quot necessaria sunt ad Electionem validam, atque an illa Suffragia habeant qualitates requisitas: si de utroque constet, quod detegitur per Collationem, declarandum esse Electionem validam, esseque in favorem hujus aut illius; si contrarium ex Collatione appareat, declaratur, non esse Electionem, quo in casu proceditur ad novum Scrutinium, donec una Electio valida fiat; quo in casu validitatis Electionis, sive primæ, sive posterioris, oportet, ut unus è Collegio ipsam promulget, & pronuntiet in nomine reliquorum. Porro, hæ sunt conditiones requisitæ ad Electionem completam, ordine genuino dispositæ, ad supplendum id, quod deest Collectioni Autoris. Ex his Conditionibus sequitur, Electionem non posse fieri per sortem. Cum fors cadere possit in aliquem carentem dotibus necessariis, vel minùs, quam par sit, illas habentem.

QUÆST. VIII. *Eventus & Consecraria Electionis.*

Principio Autor exponere debuisset generaliter omnia, quæ collocat sub hoc Titulo, quem valdè ampliavit. Eorum summam subjicio, 1. Notificatio Electionis facta Electo. 2. Tempus Electo datum, ad acceptandum, petendamve acceptandi licentiam, si non sit sui juris; 3. Appellatio ab Electione. 4. Ejus Confirmatio. 5. Postulatio Exceptionis adversus utramque, & contra Confirmationem. 6. Consecratio. 7. Pallium. 8. Communia horum Actuum, vel plurium ex iis.

Quatuor dantur *Regule* circa Caput I. quæ docent, Electionem esse præsentandam Electo, consensumque ipsius exquirendum; Si præsens sit, datur illi mensis ad deliberandum; si absens & remotus sit, expectatur sex menses; si Religiosus sit, ei certum tempus præstituitur, distantia ipsius ab ejus Superiore proportionatum, quo elapso, necdum impetratâ veniâ, quâ indiget, jure suo cadit. *Regula IV.* non loquitur de Electione, sed de Ordinatione Beneficiorum, quorum Ministerium Ecclesiæ necessarium est, & qui coguntur ad consentiendum, sub penâ Privationis sui Beneficii, nisi aliunde Ecclesiæ sint utiles.

Ab hac *Regulâ* usque ad XVIII. differitur de Appellatione, seu oppositione Electioni. Loqui solum oportebat de oppositione Electioni jam factæ: adjicitur tamen ea, quæ fit adversus Electionem futuram, & eam, quæ fit actu. Autor hæc operam insumit in iis colligendis, quæ necessaria sunt ad Appellationem generatim spectatam; circa quæ Lector remittendus erat ad id, quod dictum est suo loco. Quod dicit de Appellatione, sive ab Electione futurâ, sive ab inchoatâ, exigui usus est; quoniam ejusmodi Appellationes sunt abrogatæ. Speciale est Electioni, pendente Appellatione Judiciali consecrari, ut nulla sit, quamvis conferri soleat Matrimonio, quod, lite circa priores nuptias pendente, celebratum, ratum est & subsistit, postquam Matrimonium prius nullum fuit declaratum: Discrimen ex eo proveniens, quod Ecclesia existimavit, interdictum celebrandi Matrimonii novi, pendente controversia circa validitatem prioris, tanti non esse momenti, ut impedimentum dirimens fieri debeat, secus autem judicavit de prohibitione novam Electionem celebrandi, antè cassationem prioris.

Quod dicit *REG. XVIII.* in casu oppositionis executioni Electionis factæ, 1. Discutiendam esse qualitatem Personarum, quæ illam proponunt, 2. earum momenta, locum habet in Confirmatione, de quâ differitur à *REG. XXI.* usque ad *XXX.* inclusivè. Omissit dicere, nullum esse tempus præstitutum, ad obtinendam Confirmationem, & vitia personæ, quæ aliquem

incapacem Electionis passivæ faciunt, operari etiam incapacitatem accipiendæ Confirmationis. Omissit quoque id, quod Abbatissarum Confirmationi peculiare est. *Can. 5. DIST. LXV.* quem laudat. *REG. XXIII.* non loquitur de vero Primatu, sed de Metropolitanano, qui in Africâ *Primas* vocabatur: *Can. 4. laudatus ibid.* continet exemplum derogationis factæ à S. LEONE juribus Metropolitanorum, eos astringendo ad petendam licentiam à Primatu consecrandorum Suffraganeorum suorum, que in capite à Primatibus erant independentes.

Ultima Exceptio *Regule XXIX.* est inepta: nam Pontificis Electio non indiget Confirmatione, ejusque Coronatio est mera Carimonia, quæ nullam habet affirmativam cum Confirmatione.

Reg. XXXI. XXXII. XXXIII. respiciunt Postulationem, de quâ seorsim agendum fuisset, & observandum, quod illi peculiare est, juxta nostram notam hæc in principio.

Reg. XXXIV. pertinet ad objectiones, quæ adversus Electionem proponi possunt: ex *undecim*, quas colligit, præter generales, è Quæstionibus præcedentibus deductas, nulla est, quæ ad has non reducat; nam 1. *Prima* sumpta ex eo, quod Pontifex Electionem prohibuit, pertinet ad casus, in quibus Electores potestate caruerunt. 2. Electio facta contra Canones aut Consuetudinem, pertinet ad omnes casus, in quibus observati non fuerunt Textus laudati, in Quæstionibus VIII. præcedentibus. 3. Electus ambitiosus non habet qualitates requisitas. 4. Appellatio suspendit Electorum potestatem. 5. Idem est effectus Compromissi. *Objectio VI. VII. VIII. & XI.* sunt alienæ, aut falsæ; namque, non licet Electoribus variare post Electionem. Crimen posterius Electioni non nocet, sed Confirmationi & Consecrationi. *Objectio IX.* non cadit in Electionem, nisi eum cassatio Confirmationis causam habet in nullitate Electionis. *Objectio X.* sumpta est ex defectu potestatis in Electo, ad consentiendum, qui v. gr. in alienâ potestate constitutus est, quales sunt Religiosi.

REG. à XXXV. usque ad XLVIII. pertinent ad Consecrationem. Observandum erat, omnia vitia & crimina, quæ ab Electione & Confirmatione passivis excludunt, excludere quoque à fortiori, à Consecratione: hanc Jure Communi pertinere ad eum, cujus est confirmare: Ex quo Electio non fit ab Episcopis Provinciæ, consensum illorum non requiri ad Confirmationem; proindè, quod legitur sub finem *Reg. XXXIX.* dissentientibus Episcopis pluralitatem votorum vincere, ex multis retrò sæculis abrogatum est.

Reg. XXXVII. locum habet in Confirmatione, quæ delegari potest, perindè ac Consecratio.

Nota in *REG. XXIII.* producenda est ad *REG. XXXVIII.* in quâ laudantur iidem Canones.

REG. à XLIX. ad LIX. quod legitur in L. peculiare est Consecrationi Pallii collatæ cum Confirmatione, & Consecratione; nempe oppositio alicujus criminis, eam non retardat; nisi Opponens juret, se credere, crimen esse verum; caveat, se illud infra duos menses probaturum, seque talionis pœnæ subjiciat.

Textus *REG. LVIII.* qui probant, Archiepiscopum uti posse Pallio in totâ sua Provinciâ, non probant, Primatem aut Patriarcham eodem jure frui posse in Primatiâ, aut Patriarchatu, quamvis utrumque Territorium idem sit eorum respectu, ac Provincia respectu Archiepiscopi: agitur enim de Privilegio, quod strictam interpretationem accipere debet.

REGULÆ VIII. novissimæ Quæstionis hujus, quarum argumentum promiscuum est, aliis ad Electionem, aliis ad Consecrationem, sive Ordinationem, vel ad casus dispensationis circa utramque, aliis ad Confirmationem pertinentibus, nihil continent, quod non facile referatur ad aliquam è Quæstionibus præcedentibus, vel ad aliquam partem hujus: sed id tanti non est momenti, ut in hoc operam ludamus; sufficit observare, 1. *Primam*, nimis generalem esse; nempe, sumptus Electionis accipi è Bonis Ecclesiæ: nam expen-

sa,

sa, quas Electores absentes patiuntur, ut se ad Locum conferant, sunt Electionis sumptus, neque probabile est, eos deduci debere ex Bonis Ecclesiae; quippe agitur de fructione unius ex eorum Juribus, quod eos specialiter tangit, & de una ex eorum obligationibus, cujus gratia, perinde ac reliquarum, habent redditus sui Beneficii. *Cap. 45. de Electione* sic intelligi debet, dicendo in *REGULA II.* quod, ubi cum dispensatione conferuntur Ecclesiae iis, qui non habent etatem requisitam ad eas administrandas, ipsarum regimini praeficiendi sint Clerici, non vero Laici; adjiciendum erat verbum, *idonei*, expressum in *Textu, Cap. 2. de atate & qualir.* *REG. III.* respicit obligationem ad residentiam, & punitionem ejus, qui Officio suo deest, scilicet Excommunicationem. *Can. 35. Apost.* *REG. IV.* continet Exceptionem in gratiam ejus, qui impeditur, quominus resideat *ibid.* *REG. V.* praecipit confici Instrumenta Electionis, Confirmationis & Consecrationis, & produci debet ad Ordinationem Clericorum Episcopis inferiorum. Supra vidimus, Electionem vitiosam privare jure eligendi, cum nullitas est culpabilis; hoc iteratur *REG. VI.* Duplex Exceptio *REG. VII.* potest inferi ipsi *Regulae*, hanc sic concipiendo: Is, qui suadente ambitione, aut cupiditate, se Praelato injuste deposito substituit finit, infamis est, & fit incapax honorum Ecclesiasticorum. *REG. VIII.* insinuat, Ordinationem personae, quae non habet etatem requisitam, esse irritam; quod innunt haec verba, *inutiliter ordinatur.* quod falsum.

QUAESTIO IX.

Collatio locum Electionis non obtinet, nisi cum dispositio Beneficii electivi devoluta est ad superiorem Praelatum; in ceteris casibus similis est Electioni, cum fit à Collegio. De alia Provisione idem ac de Collatione dicendum.

Cum multa sint peculiariora & notabilia in Electione Pontificis, oportuisset illa conjungere, ut majorem attentionem allicerent. 1. Illa est nulla, nisi duo trientia votorum Electo faveant. 2. Excommunicatio, Suspendio, Infamia, non privant jure Suffragii. 3. Electioni non debet accedere Confirmatio. 4. Electus semper potest administrare, statim atque electus est.

OBSERVATIONES in CAP. XI. de PRAELATIS, aliisque PERSONIS ECCLESIASTICIS.

Numerantur inter Praelatos, CHRISTUS, SPIRITUS S. APOSTOLI, & specialiter SS. PETRUS & PAULUS. JESUS CHRISTUS, ut *Caput* invisibile Ecclesiae: SPIRITUS S. ut *Anima* ipsius: APOSTOLI, ut *Fundatores*; SS. PETRUS & PAULUS, ut *Primi* illorum. Inde transitur ad *Pontificem*, qui est ejus *Caput* visibile; deinde ad *Legatum*, qui eum repraesentat; tum ad *Cardinales*, qui sunt ejus *Coadjutores*, quos sequuntur *Patriarcha*, qui hic confunduntur cum *Primitibus*; tum *Archiepiscopi*, seu *Metropolitani*. Hic omittuntur *Episcopi*, quibus adjici debuissent, *Magnus Vicarius* & *Officialis*, de quibus non fit mentio, nisi post *Tractatum* de omnibus Praelatis Clericis Saecularibus, *Corepiscopis*, *Archidiaconis*, *Archipresbyteris*, *Decanis*, *Presbyteris*, *Parochis Diaconis*, *Subdiaconis*, *Acolytis*, *Exorcistis*, *Lectoribus*, *Psalmistis* aut *Cantoribus*, *Primicerio*, *Thesaurario*, *Sacrista*, *Custode*, *Ostiario*, *Officiali*, *Oecono*, aut *vice-Domino*.

Curati immediate sequi debebant *Archipresbyteros*, qui saepe sunt *Curati*, vel in hos inspectionem, seu praefecturam specialem habent. *Ostiarum Lectoribus*, subjiciendi erant; nam *Ostiarum* unus est ex *Ordinibus Minoribus*, perinde ac *Lectoratus*, *Exorcistatus*, *Acolytatus*.

A Praelatis Clericis Saecularibus Autor pergit ad Praelatos Regulares, Abbatem, Praepositum, Priorem, varios Ordines Mendicantes, imprimis Praedicatores, Fratres Minores, & non Mendicantes, Monachos Nigros, Tom. 1.

Templarios, & Hospitalarios, Eremitas: omittuntur Canonici Regulares. Succedere immediate debuissent Feminae Deo dicatae, quae vocantur Ecclesiasticae, & *Sanctimonialis*, idcirco, quod separatae sint à Saeculo: nihilominus tamen eorum non fit mentio, *Abbatissa*, *Priorissa*, & *Diaconissa*, non memorantur, nisi post *Domos Pauperum*, *Aegrotorum*, *Peregrinorum Leprosorum*, vel *Orphanorum*, quae pertinent ad Bona Ecclesiae, de quibus agitur in *Cap. XII.* sequenti; quippe quae sint illorum pars.

Enumeratio omnium rerum, quae hujus Capituli argumentum sunt, ostendit, illud ceteris quibuslibet amplius esse debere; latius tamen non patet, quia pleraque *Regulae* indicant solum Sedem materiae propositae. Nulla in ceteris est Exceptio, vel Replicatio &c. exceptis aliquot, *QUEST. IX. de Archiepiscop.* *QUEST. IV. de Parocho QUEST. XXV. de Vicario.* *QUEST. XXVII. de Abbate.* Idcirco, jam observato vitio ordinis in divisione, circa Quaestiones singulas annotare sufficere omissiones graviore, malumque defectum rerum ibi collectarum, si forte factus fuerit.

QUAESTIO I.

Loquendo de JESU CHRISTO vel Ecclesiae Capite, colligere debuisset ejus qualitates & operationes, sub hoc respectu; & dicere, illum ipsam regere; esse cum illa, & fore usque ad Consummationem Saeculi; influere in omne Corpus & ejus Membra; praesse ejus Comitibus, eam illuminare, protegere, tueri, fovere, victricem hostium efficere; non finire, ut Porta Inferi adversus eam pravaleant; eam dirigere in usu facultatum, quas ei concessit, nempe gignendi sibi Fratres Coharedes, eos confirmandi in Fide, nutriendi Carne sua & Sanguine suo; itaque idcirco ipsum praesentem super Altaribus faciendi, eos sanandi, communicandi hanc potestatem per Ordinationem, Leges ferendi ad Animarum Salutem, ligandi & solvendi, sub Lege Judicia sua Judicis Coelestibus conformandi. Haec omnia, aliave similia, CHRISTO, quatenus Capiti, directe conveniunt, secus est de illis rebus, de quibus loquuntur *REGULA X. Quaestio*, exceptis *prima*, quae dicit, illum esse Fundamentum aedificii, & *ultima*, quae indicat loca de ipsius Gratia loquentia.

Quinta, quae argumento affinis est, male concipitur: dicit, CHRISTUM quotidie immolari, cum sumitur Corpus ejus & Sanguis; quod insinuat, Immolationem fieri per Communionem; fit verò per Consecrationem, quae Sanguinem à Corpore, per vim verborum separat.

QUAESTIO II.

DUAE REGULAE hujus Quaestiois nihil dicunt, quod SPIRITU S. conveniat, quatenus est Anima Ecclesiae, ita, ut illi attribuatur, quod haec facit: *Visum est Spiritui Sancto & nobis*, & haec expressiones Conciliorum dicentium, *se congregata esse in Spiritu Sancto, eumque Canonum suorum esse Autorem*. Non desunt in Corpore Juris Textus loquentes de hac prerogativa Ecclesiae & Ministrorum ejus.

QUAESTIO III.

Idem est de his duabus Regulis, quae non conveniunt *Apostolis*, quatenus Ecclesiae Praelati sunt; nam loquuntur tantum de eorum Baptismo & de jure possidendi Bona propria. Textus loquentes de Fundatione Ecclesiarum per *Apostolos*, & de honore, quo fulgent Episcopi, quatenus eorum Successores, ad rem faciunt.

QUAESTIO IV.

REGULAE I. II. & III. conveniunt argumento, in eo, quod ibi dicitur SS. PETRUM & PAULUM Ecclesiam Romanam fundavisse; eos esse ipsius Patres & veros Pastores;